

Penge, saa længe den kan udstede Kreditbeviser ifølge den givne Lov. Det, man har gjort, er at tage, hvad man i visse Maader kunde kalde den sidste Reserve — sidste Reserve for Staten, mener jeg —, idet jeg betegner saaledes en Kreditkilde, hvoraf Landet qua Erhvervssamfund normalt er henvist til at øse. Alt i saa Henseende er allerede udviklet paa veltalende Vis af det ærede Medlem fra Æbeltoft, og forskellige Røster har her i Salen lydt i samme Retning. Hvorledes skal man f. Eks. kunne vente og haabe, at Kommuner skulde kunne sætte saadanne store gode Foretagender, produktive Foretagender, i Gang, som man haaber og venter fra alle Sider, og som de saa at sige fra alle Sider er blevet opfordret til, naar samtidig Staten beslæglægger en af de vigtigste Kreditkilder for saadanne Kommuner?

Efter min Mening pegede det ærede Medlem fra Æbeltoft med fuld Ret paa, at Statsmagten burde anlægge en videre Synskreds, end den har anlagt, ikke mindst i et Øjeblik som det nuværende. Hvis Statens Finanser var saadan en almindelig Vekselerershop, vilde det være udmærket, hvis den sagde: Vi skal nu være den, der kommer først og tager Pengene, hvor de er lettest og billigst at faa, saa maa de andre se, hvordan de kan klare sig. Men det er ikke det naturlige Synspunkt for Staten overfor Erhvervslivet under saa vanskelige Forhold som de nærværende. Netop under saa vanskelige Forhold synes det mig at være Statens Pligt at holde sig tilbage og paa ingen Maade gribe ned i de Kreditkilder, hvoraf Erhvervssamfundet som saadant normalt skal øse. Vi har vedtaget en Række Foranstaltninger for at holde de ved Krigen i de omliggende Lande skabte Vanskeligheder i Skak, men — hvad man ikke kan bebrejde hverken Regeringen eller Rigsdagen — saaledes som disse Foranstaltninger har formet sig, tager de uvilkaarlig Sigte mere paa Symptomerne end paa selve Ondet. Det, der er det slemme ved Forhold som de nuværende, er, at Erhvervslivet hemmes og ikke mindst paa den Maade, at den disponible Kapital i alt for stort Omfang beslæglægges eller trækker sig tilbage, saa at sige bliver borte mellem Fingrene paa

Erhvervssamfundet. Under saadanne Omstændigheder gælder det først og fremmest for Staten om ikke at formindske Samfundets disponible Midler; hvis den tværtimod kunde bidrage til at forøge disse, vilde den udføre sin naturlige Samfundspligt.

Derfor er jeg først og fremmest forfærdet over at høre, at vi skal optage et Laan som dette for derved at komme bort fra Statsbeviserne. Disse tænkes — saaledes fremgaar det af Anmærkningerne til Lovforslaget — alle udstedt som 5 pCt. rentebærende, og saa skal de altsaa betales tilbage af disse Penge, 26 $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Men nu er netop — og det forekommer mig, at det ærede Medlem fra Æbeltoft ogsaa havde den Anskuelse — Kreditbeviset i egentlig Forstand den naturlige Form, hvorunder Staten i dette Øjeblik bør optage Laan, for saa vidt den har Brug derfor, netop fordi denne Form forøger Omløbsmidlerne. Det gælder med andre Ord om ikke at unddrage den normale Omsætning de disponible Midler, og kan oven i Købet Staten vælge en Fremgangsmaade, hvorved man forøger disse, skaber Omløbsmidler i Stedet for, vilde det være en god og fortjenstfuld Gerning. Derfor er det efter min Mening saa langt fra nogen god Finanspolitik at optage et saa stort Laan og navnlig fra de Institutioner, her er Tale om, for at benytte det til Indløsningen af Kreditbeviser eller rettere Undladelsen af at udstede nye og flere Kreditbeviser, fordi dette netop er den Form, som bør benyttes.

Den højtærede Finansminister har sikkert begaaet en Fejl ved at udstyre disse Kreditbeviser med en saa høj Rente som 5 pCt., dette var ganske unødigt. Den, om jeg saa maa sige, alt for store Succes, disse Kreditbeviser opnaaede, giver i saa Henseende en tydelig Lære. Det er klart nok og højst forstaaeligt, at der ligefrem har været Forbitrelse blandt Publikum, fordi man ikke kunde faa fat i disse udmærkede Sedler, thi hvorfor skulde man som ellers sætte sine Penge i Sparekassen til 3 eller 3 $\frac{1}{2}$ pCt., naar man kunde faa en almindelig Tikroneseddel, der gav 5 pCt., hvilket jo er en overmaade flot og behagelig Rente. Det er sikkert, at man sær-